

INVALIDI STROGO PROTI VOJNAM

Katarina Lukešević

Pred 119. leti ni bilo nič drugače, kot kaže prizor iz manjšega francoskega mesta z bombardirane v letih med 1914 in 1916

Foto: Coll, Kahn

Kadar plamtijo vojne, je najbolj na udaru civilno prebivalstvo, desetisoči ostajajo brez doma in vsega svojega premoženja. Ostajajo pa tudi brez oči, rok in nog, ter s številnimi drobci granat in bomb po svojem telesu. Ničesar in nikomur nič dolžni, čez noč izgubljajo vse, vključno tudi življenje. Na eni in drugi strani bojne črte so to navadni državljani, ki živijo svoje preprosto skromno življenje ter se vsi enako veselijo malih srečnih dogodkov, ter častijo istega Boga in celo isto običaje. Toda politiki na eni in drugi stran so tisti, katerih Ego se ne more nasititi drugače, kot se s krvjo nedolžnih, potisnjenih v klavnice vojn.

Zato bomo v sredini oddaji **Odprta dlan** govorili s predsednikom **Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije**, magistrom **Dolčijem Videnškom**, ki je velik pobornik za mir, in ki v kopičenju orožja in nasilja ne vidi rešitve. Z mag. Dolčijem Videnškom se bo pogovarjal Borut Pogačnik, sodelovali pa boste lahko tudi vi s svojimi vprašanji, mnenji in stališči, vse tja do 11.15 ure na številki **Radia Zeleni val** za stike s poslušalci, ki je **01 786 0 400**. Oddaji lahko prisluhnete in sodelujete v sredo, **15. marca**, od 10.30 ure naprej. Frekvence radia so: **93,1, 96,2 in 97 MHz**.

PETDESET LET ZDRUŽENJA MULTIPLE SKLEROZE

Borut Pogačnik

Elizabeta Pongrac

Foto: arhiv ZIFS

Na **Radiu Celje** že od februarja 1998 neprekinjeno potekajo oddaje **Sončni žarek**, s pomočjo katerih ozaveščamo slovensko javnost o invalidih in invalidnostih, ne spregledamo pa tudi nobene pomembne obletnice.

V nedeljski oddaji **Sončni žarek**, ki bo v nedeljo, **12. marca med 18.15 in 18.45 uro**, bo **Elizabeta Pongrac**, predsednica celjske podružnice, ki deluje kar v 23 občinah, opozorila na **50. letnico Združenja multiple skleroze Slovenije**. Slovesna prireditev bo 27. maja v Športni dvorani Golovec.

V pestri oddaji bo Elizabeta Pongrac tudi naštel vrsto zanimivih podatkov. Tako je danes vključenih v združenje okoli 2.160 članov, v celjsko podružnico pa 188. Najmlajša oseba v združenju šteje 18 let, najstarejša pa 97 let. V celjski podružnici pa je ta razpon med 25 in 79. Zanimiv je tudi odstotek žensk in moških. V podružnici je 33 žensk in 55 moških. Tudi na združenju je razmerje približno podobno in znaša 75 odstotkov žensk in 25 odstotkov moških.

Že vrsto let **izvajajo številne posebne socialne programe**, ki so posebej namenjeni osebam z multiplo sklerozo. **Osebna asistenca**, ki v marsičem zelo pomaga vsem vrstam invalidom, je prisotna tudi v samem združenju, saj je do nje upravičenih 110 članic in članov, v celjski podružnici pa 13. Vsi so zelo zainteresirani, da se ta program še naprej izvaja.

V imenu kolektiva Radia Celje, smo ob tem pomembnem polstoletnem jubileju, čestitali vsem članicam in članom ter zaželeli veliko dobrega sodelovanja v prihodnje, saj smo ugotavljali, da se o invalidih in invalidnostih v slovenski javnosti pač zelo malo govori. Takšne oddaje, pa so velikokrat edina priložnost, da tudi invalidi stopijo na plan in opozorijo na svojo prisotnost v medijskem obnebjju.

Frekvence Radia Celje so: **95,1, 95,9, 100,3 in 90,6 MHz.**

UNICREDIT BANKA SLOVENIJA JE POSTALA PRVA DO DEMENCE PRIJAZNA BANKA Amarila Rižnar

Foto: Klemen Razinger

Spominčica je odprla nove DPT točke v UniCredit Banki Slovenija d.d., ki je tako postala **prva banka v Sloveniji**, ki se je odločila postati demenci prijazno podjetje. Z vključitvijo v mrežo Demenci prijaznih točk, se je **UniCredit Banka** odločila soustvarjati in podpirati prizadevanja za **oblikovanje demenci prijazne družbe v Sloveniji**. Odprtja so se udeležili vodilni in zaposleni v banki. Štefka Zlobec, predsednica Spominčice je izročila certifikat predstavniku UniCredit Banke d.d., Tinetu Verboletu, vodji poslovanja s prebivalstvom in malimi podjetji. Tako se z današnjim dnevom UniCredit Banka s svojimi 19 DPT točkami pridružuje mreži demenci prijaznih točk, ki jih vzpostavlja Spominčica po vsej Sloveniji.

PRISLUHNIMO TIŠINI: TINITUS – NADLEŽNI ZVOKI V UŠESIH Vlasta Tifengraber

Foto: Prisluhnimo tišini

Kaj imajo skupnega nekdanji predsednik države Borut Pahor, radijski voditelj Sašo Hribar in glasbenik Blaž Gracar? Odgovor je tinitus. Ne veste, kaj je to? Bučni koncerti, preglasno poslušanje glasbe, delo v hrupnem okolju, strel pištole, pok petarde ali eksplozije – vse to so vzroki, ki nas lahko pripeljejo do tinitusa,

nadležnega piskanja ali šumenja v glavi. Tretjega marca zaznamujemo mednarodni dan sluha. Letošnja tema je nega ušes in sluha, **Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije** pa je nosilka projekta **Skrb zase ob tinitusu** in bo skupaj z inštitutom Neocortex izvajala dolgo pričakovane vedenjsko-kognitivne terapije. Več izveste v oddaji Prisluhljivo tišini, ki **bo na sporedu v petek, 10. marca ob 14.45 uri na TV SLO 1, lahko pa si jo ogledate tudi v arhivu: <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/174940170?s=tv>**

MOJE ROKE IMAJO CEREBRALNO PARALIZO

Irena Vovk Terčič

Foto: Zveza Sonček

Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, ki je bil leta 1983 ustanovljen na pobudo gorenjskega, mariborskega in ljubljanskega društva, letos praznuje štirideseto obletnico delovanja.

In zakaj prav ime SONČEK? Najprej smo tako poimenovali prvi dnevni center v Ljubljani, saj je beseda lažje izgovorljiva kot zveza »cerebralna paraliza«. Poleg tega nas navda z optimizmom in si jo je lahko zapomniti. V mislih na obletnico so v mariborskem varstveno-delovnem centru Sonček najprej nastale čudovite fotografije rok uporabnikov, ki jih je posnela **Neja Blagovič**, tudi mentorica razstave, na njeno pobudo pa so nato uporabniki, ki imajo cerebralno paralizo, napisali svoje misli in razmišljanja o rokah.

Nastala je **razstava fotografij**, ki bodo najprej izobešene v **Skrbovin'ci**, prvi skupni prodajalni ročnih izdelkov petih ljubljanskih varstveno-delovnih centrov v središču Ljubljane. Skrbovin'ca pa ni le prodajalna izdelkov: razstavni prostor v njej je namenjen umetnikom iz ranljivih skupin, zavodom in društvom, ki želijo predstaviti svojo umetniško dejavnost.

Vabljeni na razstavo Skrbovin'co, in sicer od 15. marca naprej. Razstava bo nato gostovala v Sončkovih centrih po vsej Sloveniji.

Kljub cerebralni paralizi sem vesela, da so moje roke sposobne delati, čeprav s prilagoditvami. Najraje lepim nalepke ali tipkam.

Andreja Florjančič

Jaz sem se rodil z malo domačimi rokami. Moje roke imajo cerebralno paralizo. To mi je zelo všeč, ker ne rabim nič delat ... Včasih pa bi vseeno rad delal, pa ne gre.

Ernest Blažič

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro
ali povprašajte na info@zifs.si.

Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot tisoč ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Invalidka I.G. iznad **Krškega** in njen mož M.G. sta nas klicala v torek zvečer in obupano spraševala, kje bi lahko dobila zanjo primerni bergli, ker nikakor ne moreta priti do lečečega zdravnika v njihovem zdravstvenem domu, ker se je treba prej najaviti, a le s pomočjo računalniške povezave, saj se na telefonske klice zdravstveni dom ne odziva. Ker imata neuporaben star računalnik, jima to ni mogoče.

Takoj smo sprožili akcijo, da povprašamo druge invalidske organizacije, če kje imajo takšna tehnična pripomočka. Nekaj posameznikov in Društvo distrofikov Slovenije, so nam odgovorili, da imajo samo invalidske vozičke in da naj bergli poskušamo sami nabaviti v kakšni prodajalni z invalidskimi pripomočki. Že v sredo, pa sta nam sporočila, da sta to že sama storila, saj se jima je uspelo prebiti do Krškega.

Ob vsem tem pa se sprašujemo, kakšno je postalo naše zdravstvo, saj smo v zadnjih dneh priča moralnega kriminala, ki se je zgodilo v Splošni bolnici v Celju, ko zdravniki – radiologi, niso hoteli izročiti rezultatov posnetkov 1.500 pacientom več mesecev, tako da jih je veliko zaradi te hude etične napake verjetno tudi umrlo. O tem so poročali vsi slovenski mediji;

- Invalidka iz **Zgornje Savinjske doline**, ki želi ostati neimenovana, nas je prosila za nasvet, kako pomagati sinu, ki je povsem zasvojen z internetom in drugimi socialnimi omrežji. Nikakor ne more več slediti pouku v srednji šoli in ne upošteva njenih nasvetov in priporočil, saj mu šolski uspeh pada iz meseca v mesec.

Vesela je bila recenzije knjige »**Ukradena pozornost**«, ki smo jo objavili v zadnji številki Sporočevalca. Vsi, ki jih to zanima, si jo lahko preberejo, ali še boljše preberejo kar knjigo, ki je izšla pri **Založbi Primus** leta 2023.

Ponovno navajamo, kar tudi trdi avtor te študije, da vsakdo, ki je na spletu ali družabnem omrežju, potrebuje kar 23 minut, da se ponovno vključi nazaj v študijski procesor. Kolikor več pa v dnevu teh odhodov na omrežje, toliko manj ima enostavno možnosti, da bi lahko študiral oziroma se skoncentriral na gradivo, ki ga je potrebno preučiti;

- Zakaj želimo svetovance tudi videti, če je le mogoče? Veliko jih k sreči tudi pride. Nekateri imajo težave z dihanjem, s tiki, stalnim telesnim nemir, držo itn..

Gre tudi in predvsem za spreminjanje stališč. Klient ali svetovanec je v 87 odstotkih tisti, ki največ prispeva k učinku svetovanja. Sem spada tudi učinek placebo pričakovanj, kar lahko vodi celo v samozdravljenje in spontano okrevanje. Psihiater dr. Miloš Kobal, nam je v času študija pripovedoval o pacientki, ki je prišla k njemu enkrat na pol leta, mu dala roko in takoj pomirjena odšla... Seveda pa

naj bi bil terapevt po grški besedi therapon – služabnik, a ne klienta kot takega, ampak človekovega zdravja. Kontekstualni model našega dela na ZIFS-u temelji na skupnih dejavnikih: zaupanju, pričakovanjih, ciljih in v korakih do teh ciljev;

- Pri psihiatričnem zdravljenju je vse več **adherence**, kar pomeni, da pacienti ne slede navodilom pri uporabi zdravil. To zlasti opažamo pri psihotičnih svetovancih, ki nas tudi kličejo oz. se osebno oglašajo. Cilj našega dela in naporov ni le zmanjšanje simptomov, ampak izboljšanje življenja uporabnikov. Za razliko od medinskega modela, ki deluje neposredno na neko težavo ali motnjo, kot recimo na boleč zob, zlomljeno roko, povišan pritisk, pa konceptualen model deluje posredno, nespecifično, vendar soustvarjalno v smislu pozitivnih pričakovanj ter spodbujanju k dejavnemu ustvarjanju zdravih in funkcionalnih vzorcev mišljenja, čustvovanja, pa tudi odnosov in vedenja, kar bo pripeljalo do pozitivnejše samopodobe, asertivnosti ter znižalo vplive resničnih ali umišljenih motenj. Žal pa je naše svetovanje premalo in prenizko cenjeno. Za leta 2020, 2021 in 2022 nismo dobili niti centa s strani Ministrstva za zdravje, NIJZ in FIHA.

ZADNIČ S PREDSEDNIKOM

Predsednik Republike in Štefka Vegan

Foto: osebni arhiv Š.V.

Nekdanji Predsednik Republike Borut Pahor je 17. decembra lani sprejel skupine in izjemne posameznike, ki na različne načine plemenitijo našo družbo in jo delajo boljšo in solidarnejšo. Med njimi pa tudi Štefka Vegan, ki jo bralci Sporočevalca poznate z njenih številnih tekmovanj – tekem z invalidskimi vozički.

»To je sprejem za dobre ljudi. Imel sem priložnost sodelovati s čudovitimi ljudmi, ki puščajo močan pečat solidarnosti in dobrote v naši domovini,« je goste na sprejemu nagovoril predsednik republike in se jim zahvalil za poslanstva, ki jih opravljajo.

ZNANSTVENIK, PREDSEDNIK IN LJUBITELJ HLADNIH VODÁ

Borut Pogačnik

Herman Josef Petrus Van Midden

Foto: B.P. – ZIFS 2023

Poslušalci radijske oddaje **Odprta dlan**, so bili nemalo presenečeni, ko so slišali, da je gost sredine oddaje Nizozemec **dr. Herman Josef Petrus Van Midden** prišel leta 1992 z Nizozemske, zaradi ljubezni v Slovenijo. S partnerko sta se srečala preko oceana v Reykjaviku, kjer je kot mlad študent fizike gostoval na tamkajšnji univerzi, kakor tudi dekle z Dolenjske.

Žal pa je že koncem 80. let, prejšnjega stoletja, imel **začetne simptome oziroma zagon multiple skleroze**. Ker pa znaki niso bili zelo razvidni, tega niti ni kazal, ampak je svojo bolezen sprejel kot tako. Tudi zdravila vse do sedaj ni užival, in jih, kot je dejal, verjetno tudi ne bo.

Je predsednik podružnice multiple skleroze s sedežem v Grosuplju, živi pa v Stični. Malokdo ve, da je tudi **doktor znanosti – fizike**, in da še vedno dela po 4 ure na Institutu Jozefa Stefana v Ljubljani. Dr. Herman van Midden tega, da je pomemben znanstvenik, sploh ne razglša in je tudi po naravi izjemno skromen, preudaren in odkrit sogovornik. Posebej pa je presenetil z izjavo, da še preden, smo pri nas slišali za **Metodo Wima Hofa** (moja recenzija v 17-18. številki Sporočevalca, leto 2021), je on to že izvajal, kar počne tudi dandanes. Vsako jutro se namreč za 10 minut uleže v banjo z mrzlo vodo, sicer pa obiskuje plavalni bazen Fakultete za šport v Ljubljani, kjer je voda primerno hladna. Kopaljšča in plavalni bazeni s toplo vodo mu nikakor ne ustrezajo. Po Hofovi metodi je tudi že ležal na ledu, in, kot je dejal, mu tovrstne terapije pomagajo, da zdrži tedenski tempo dela ter čimbolj ohrani svoje funkcije. Sicer pa še vedno vozi. Do radia je prišel z avtomobilom, od tam pa do studia pa s skuterjem, ki mu omogoča dostopnost. No, in če smo že pri dostopnosti, zelo pogreša dostopnost do izvira Kamniške Bistrice, kjer bi se želel prav tako »namakati« tudi v tem času, saj je tam dandanes že veliko oseb, ki po Hofovi metodi plavajo v ledeno mrzli vodi in uživajo, kar se nam, ki te metode še nismo izkusili, zdi nekoliko neverjetno.

Zelo natančno je opisal tudi srečanja grosupeljske podružnice, ki so največkrat v izbranem kotičku Mercatorjeve blagovnice, kjer se tedensko družijo članice in člani, saj jim prav druženje vrača zavest, da niso sami, kjer izmenjujejo svoje izkušnje, opise prijetnih dogodkov ter vedo, da jih prijetno druženje ponovno čaka naslednji teden. Seveda pa druženje ni edini socialni program te podružnice, saj jih je opisal celo vrsto, ki jih, kot v drugih podružnicah izvajajo tudi za ta del Dolenjske. Oddajo lahko poslušate v arhivu radia preko linka: <https://on.soundcloud.com/9fTrb>

PRISLUHNIMO TIŠINI: GLUHI ZAPOSLENI SO DOBRI DELAVCI Vlasta Tifengraber

Foto: Prisluhnimo tišini

Pogovarjali smo se z gluhi delavci, njihovimi slišječimi sodelavci in nadrejenimi. **Vsi so z delom gluhih zaposlenih zelo zadovoljni**, saj so kljub svoji invalidnosti odlični in spretni delavci. Več izveste v oddaji Prisluhnimo tišini, ki **bo na sporedu v soboto, 11. marca ob 15.15 uri na TV SLO 1 in v petek, 17. marca ob 14.50 uri na TV SLO 1.**

PLOHL IN KUŠAR STA BILA NOSILCA IZJAV TEDNA IN MESECA Borut Pogačnik

Razglasitev Iskra leta 2022

Foto: Nataša Müller

Kar dva izmed gostov naših oddaj za invalide na Radiu Štajerski val, sta dosegla zavidljivo oceno poslušalcev za Izjave tedna oziroma meseca. To sta Igor Plohl, znani mladinski pisatelj, učitelj in paraplegik, ter Štefan Kušar, generalni sekretar Zveze društev slepih in slabovidnih Slovenije.

Oddaje na Štajerskem valu, ki jih oblikujemo in vodimo že od 18. aprila 1995, ko so bili gostje prve oddaje delovni invalidi Vlado Vidmar, Anđelko Bandelja in Albert Pišek, so s svojimi aktualnimi temami navduševale in še navdušujejo poslušalce širom Štajerske.

VESELO DOPOLDNE NA BREZOVICI Katarina Lukešević

Foto: B.P. - ZIFS 2023

Z rednimi tedenskimi obiski lahko in tudi vplivamo na boljše zdravje, počutje in med drugim tudi na socialne stike uporabnikov posebnega socialnega programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja**. Že 23. leto obiskujemo in skrbimo za boljše zdravje naših uporabnic in uporabnikov na **Brezovici**. Tokrat se je izvajalec Boštjan ustavil pri **99-letni Anki**, katera se vedno veseli njenih obiskov.

KAKO JE ČRNA GORA POSTALA MONTENEGRO Jovo Lipovac*

Italijanska beseda **monte** pomeni planina, hrib ali gora, **negro** pa pomeni črnc. Še 1937. leta, ob napadu agresivne Italije na Etiopijo, so tamkajšnji narod na čelu s cesarjem Hailem Selassijem poimenovali "Corno negro", kar pomeni "rogati črnc". Sledilo je agresivno fašistično divjanje osi Rim - Berlin in 6. aprila 1941 z najstrahotnejšim zločinskim bombardiranjem Beograda, Podgorice in črnogorskega primorja.

Ko sem dopotoval iz Zagreba, sem si ogledal nogometno tekmo Črna gora - Bolgarija. Takrat sem prvič videl transparente z napisi "E viva Montenegro" ("Živeli planinski ali gorski črnci" - dobesedno prevedeno), namesto da so ponosno nosili parole "Živela Črna gora!" V nekdanji italijanski enciklopediji, kakor tudi v Mussolinijevi okrožnici iz 1922. leta z naslovom "Grande imperia Italiana" (Veliki italijanski imperij), so naštetje dežele bodoče Italije: Tirolska, Istra, Dalmacija z Zadrom, Boka kotorska in Črna gora v pravilnem italijanskem prevodu NERO MONTE (ali MONTE NERO). Italijani še dandanes, kadar želijo nekoga omalovažiti ali podceniti, rečejo "negro". Dodobra so se norčevali z nami, mi pa smo to, žal, sprejeli. Zakaj ne slišimo plotunov, ki so ubili naše domoljube v Farmacih, ko je italijanski major poveljeval: "Foco ribelli Montenegrini!", kar je pomenilo "ogenj v upornike, gorske črnce". Takrat je pod ukazom "Montenegro" padlo 63 domoljubov. "**Montenegro**" je sramota za Črno goro, zato ker ona ima svoje ime Črna gora, ne pa "gorski črnci".

*Prevedel: Zoran Radonjić »Žonki«

PESTRI PROGRAMI IN OBLETNICE

Borut Pogačnik

Matej Žnuderl

Štefan Kušar

Foto: B.P. – ZIFS 2023

Prav na dan, ko je bilo ustanovljena Knjižnica Minke Skaberne v Ljubljani pred 105. leti, smo se 1. marca v oddaji **Odprta dlan pogovarjali o življenju slepih in slabovidnih** v naši državi, kakor tudi o številnih inovacijah, ki jih danes omogoča elektronika slepim in slabovidnim. V mesecu marcu pa bo tudi mednarodno tekmovanje Low vision, katerega iniciator je Nemčija, ki je že predlani lansirala in uresničila idejo o mednarodnem tekmovanju slepih in slabovidnih na področju glasbe. Zveza slepih in slabovidnih se je letos prvič vključila in bo med devetimi prispelimi glasbami pevcev lahko ponudila svojo skladbo, ki bo tudi tekmovala v Berlinu. Več o tem pa boste lahko prebrali v eni od naših naslednjih števil.

V oddaji sta sodelovala generalni sekretar zveze **Štefan Kušar** in predsednik **Matej Žnuderl**, ki je tudi postregel s številnimi podobami iz svojega življenja, ko je na pragu najstništva oslepel, pa vse do konca študija psihologije in zaposlitve na **celjskem centru za socialno delo**. Ob tem smo se spomnili tudi na pokojnega slepega avtorja glasbe in tekstov **Dušana Porente**, ki je podpisan pod številnimi slovenskimi popevkami: 30 let, Otroci morja, Rudeča roža, in še druge zelo odmevne skladbe, ki smo jih v tej oddaji tudi predvajali. Oddajo, ki so jo pestrili številni klici poslušalcev, lahko že poslušate v arhivu radia preko linka:

<https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-zveza-slepih-in-slabovidnih-matej-zunderl-stefan-kusar>

OMOGOČANJE MULTIMODALNE MOBILNOSTI OSEB Z RAZLIČNIMI OVIRANOSTMI

Maja Stojanov

V četrtek, 23. februarja 2023, je v Zlati dvorani Narodne galerije potekala **javna predstavitev aktivnosti** enega izmed najpomembnejših vseslovenskih projektov, namenjenih vključevanju ranljivih skupin **Omogočanje multimodalne mobilnosti oseb z različnimi oviranostmi**. Temeljni cilj projekta je osebam z različnimi oviranostmi, to je gibalno oviranim, slepim in slabovidnim, gluhim in naglušnim ter starejšim omogočiti samostojno mobilnost in dostopnost v javnem prostoru. V okviru projekta po standardiziranem sistemu, ki ga je razvil **Geodetski inštitut Slovenije**, osebe z različnimi oviranostmi pridobivajo podatke o ovirah v javnem prostoru, ki so podlaga za odpravo fizičnih ovir v mestih, izdelavo spletnih in fizičnih kart ter aplikacije za navigacijo. Projekt je financiralo **Ministrstvo za infrastrukturo**, po prestrukturiranju ministrstev pa je projekt odslej v pristojnosti **Ministrstva za okolje, podnebje in energijo**. Izvajalec projekta je **Geodetski inštitut Slovenije**, kot partner pa sodeluje **Beletrina**, ki skrbi za spletno dostopnost. Razvoj projekta in njegove cilje je predstavil mag. **Roman Renner**, svetovalec direktorja GI in vodja projekta. Poudaril je, da združevanje tehničnega in socialnega znanja, ki ga združujejo v projektu, zagotavlja veliko dodano vrednost vsebinam mobilnosti in dostopnosti.

Foto: Primož Lavre

»Prav sodelovanje Ministrstva za infrastrukturo, Geodetskega inštituta Slovenije, invalidskih organizacij in občin predstavlja napreden organizacijski model, ki uspešno deluje že sedem let in zagotavlja prenos znanja med udeleženci. V projekt je trenutno vključenih že 63 občin, za katere so bili zajeti podatki o dostopnosti in prevoznosti cest in pločnikov. Izgradnja takšne podatkovne infrastrukture omogoča osebam z različnimi oviranostmi samostojno mobilnost. Baza trenutno vsebuje več kot 50 tisoč zajetih objektov po standardu, ki ga je razvil GI: 47.088 poti in prehodov za pešce, 2530 parkirnih mest za invalide, 1575 postajališč javnega potniškega prometa, 235 javnih sanitarij in 3902 fizični oviri.«

Mag. Rener je še predstavil načrte za prihodnje, med katerimi je izpostavil širitev kroga uporabnikov, povezovanje z drugimi projekti, kot so varne šolske poti, vzpostavitev stalne službe za mobilnost ranljivih skupin in vzpostavitev platforme mobilnosti petih prostorov, to so socialno okolje, zunanji prostor, notranji prostor, virtualni prosto in spletno okolje.

UMETNOST JANEZA SUHADOLCA Borut Pogačnik

Janez Suhadolc

Foto: B.P. – ZIFS 2023

Eden najbolj poznanih slovenskih izdelovalcev stolov je gotovo **Janez Suhadolc**, Bežigradjčan, ki živi v predvojni vili zgrajeni po Plečnikovih načrtih, kjer vsak kotichek spominja na umetniško stvaritev že pri sami gradnji

stavbe, njegov atelje pa je na sploh posebnost, ki združuje prejšnje in sedanje stoletje, ki ga nekdanji profesor risanja na Fakulteti za arhitekturo, pooseblja.

Morda se še spomnimo njegovih dveh znamenitih stolov za Papeža Janeza Pavla II, pa tudi komplet stolov za Škofijo v Novem mestu, Koprsko katedralo ter tudi stol, ki vsako leto potuje skozi Slovenijo in na katerem sedi vsakokratna vinska kraljica, ki dobi ta časni naziv za eno leto v različnih slovenskih vinorodnih pokrajinah. Mojster pa nenehno ustvarja in spisec tistih, ki so stol naročili, je dolg skozi tri desetletja.

Izdal je tudi več knjig in drugih publikacij, kjer govori o lesu, stolih in pohištvu. Zaljubljen pa je tudi v kolesarstvo, saj se včasih poda proti Madžarski, Romuniji in zahodnim evropskim državam. In kot pravi, bo ustvarjal do konca življenja.

SANJE IMAJO TO ČUDNO LASTNOST

Slovensko zgodovinsko društvo za novejšo in sodobno zgodovino vljudno vabi na predavanje o slovenski osamosvojitveni misli:

»Sanje imajo to čudno lastnost, da se včasih uresničijo«

Predavanje bo v **ponedeljek, 13. marca 2023, ob 18. uri**
v prostorih Muzeja VSO na Cankarjevi 11 v Ljubljani.

Predavala bo

prof. Helena Janežič, zgodovinarica in bibliotekarka

O vsebini predavanja:

Tokratno predavanje nas bo popeljalo skozi nekaj manj kot 150 let naše zgodovine. Vodi nas od prve jasno izražene ideje o združitvi Slovencev v pomladi narodov leta 1848, preko prvič jasno zapisane misli o samostojni Sloveniji leta 1941 in razvoja osamosvojitvene misli med slovenskimi izseljenci, vse do osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je misel na samostojnost dobila krila tudi v matični domovini. Vodila je v sosledje dogodkov, ki so nas pred več kot tridesetimi leti, **23. decembra 1990**, pripeljali do **plebiscita za neodvisno Slovenijo**. Tam smo z veliko večino potrdili veljavnost slovenskim tisočletnim sanjam.

O predavateljici:

Prof. Helena Janežič iz Škofje Loke, prof. zgodovine in diplomirana bibliotekarka, je zaposlena v NUK, kjer skrbi za Zbirko knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu. Helena Janežič je tudi predsednica Muzejskega društva Škofja Loka, ki že več kot 80 let neguje domoznanstvo na ozemlju nekdanjega Loškega gospostva.

**Posredoval dr. Boris Golec, profesor zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.*

HALO, HALO Klicatelj N.*

Halo, halo, saj pravo sem poklical številko, ki se javno mi ponuja? Vas kličem, ker zares je skrajna nuja, ne bom vas prosil, za nič ne bom žical.

Halo, halo, zakaj le v prazno tuli? Nujno bi potreboval zdravnika, nekaj se v telesu mi premika, pa so rekli mi, da me le žuli.

Halo, halo, saj to je center tisti za nas, ki da smo neopredeljeni? To sam razumem kot nezaželeni, in vi nemara že kar kot nečisti.

Halo, halo, nihče se mi ne javlja, pa rekli so, zdravnik da čaka name, v pripravljenosti da je stalni zame, a zdaj samo tu-tu se tu ponavlja.

Halo, halo, zdaj končno se oglašá na drugi strani nekaj kot da čivka, se prvi hip zdi ptičica selivka, golobje čivkanje ki oponaša.

Halo, halo, je končno melodija, to glasba je za naše potrpljenje, ki bojda olajšuje nam življenje, a čudno da tako na glas razbija.

Halo, halo, človeški glas oglašá naposled se na drugi strani žice, priklical končno center sem za klice, je to resnično ta številka vaša?

Halo, halo, kaj pravite? Peresa? Zdaj končno ste mi le odgovorili. Kaj pravite? Da to ni center v sili, dočakal sem zaslužena nebesa?

**Izr. prof. dr. Boris Golec je avtor številnih satiričnih pesmi in dolgoletni član ZIFS.*

OBVESTILO!

V zadnjem času prejemamo veliko fotografij s strani naših bralcev, ki pa niso njihove – avtorske, ampak so jih pobrali z različnih omrežij ter časopisov in revij. **Ponovno opozarjamo vse, da je potrebno pridobiti dovoljenje avtorja fotografije za objavo, ali pa napisati, da gre za resnično za njihov osebni arhiv.** Kot je znano nam je lani agencija Reuters poslala računa za 240 eur za dve fotografiji, ki smo ju objavili še v letih 2020 in 2021, ker nismo vedeli, da so Reutersove oziroma nam tega ni napisal tisti, ki nam jih je poslal.

Ob tem povejmo, da imajo agencije zdaj nov način detektiranja svojih fotografij. Kode so namreč skrite v sami fotografiji in tudi če nekdo želi prikriti izvor, jim to v njihovo centralo sporoči računalniška preverba po spletu na vseh koncih sveta. Zato se ni čuditi, če lahko potem to tudi upravičeno zaračunavajo. Na našo žalost, seveda, ker smo, kot veste, prejeli še manj sredstev kot leta 2021.

Sporočevalca izdaja Zdrženje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 2539, 1109 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679

e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNŠ), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavniki bralcev)